

ÜSTÜN YETENEKLİLİK NEDİR?

Üstün yeteneklilik; Bireyin, genetik özelliklerle var olan ve çevresel uyarılarla gelişen; fiziksel büyüme ve gelişim, hareket gelişimi, bilişsel gelişim (algı-dikkat kontrolü, analiz, sentez, problem çözme gibi), dili anlama ve ifade etme yeteneği, sosyal, duygusal ve estetik gelişim alanlarının birinde veya birkaçında ya da hepsinde çeşitli gözlem ve ölçme araçlarıyla uzman kişiler tarafından gözlenen veya ölçülebilen, yaşlarından ileri olma durumudur.

-Beş duyuyla ilgili tüm uyarılara karşı aşırı duyarlılık

-Detaylı ve dikkatli gözlem yeteneği

-Hızlı ve doğru kavrama, anlama, algılayabilme, çabuk ve kolay öğrenme yeteneği

-Yaşlarından erken dönemde soyut düşünme yeteneği

-Her alanda ileri düzeyde araştırmacılık

-Yeni ve orijinal ürünler ortaya çıkarma, keşfetmekten ve buluş yapmaktan hoşlanma

-Çok seçenekli, problem çözücü ve başkalarından farklı olan düşünme yeteneği

-Muhakeme, analiz, sentez, genelleme yeteneğinin yaşlarından ileri ve farklı olması

-Erken ve doğru ifadelerle konuşma, konuşmaya başladığı andan itibaren yetişkin benzeri konuşma

-İleri derecede sözcük dağarcığı

-Erken yaşta okuma, bazen hem okuma hem yazmanın erken yaşta görülmesi

-Yüksek özgüven, kendinden emin olma

-Yaşlarına göre sosyal ve duygusal yönden ileri düzeyde olgunluk, beklenmeyen düzeyde olgun davranışlar gösterme üstün yetenekli çocukların genel özellikleridir.

AİLELERE ÖNERİLER

- Çocuğun üstün yetenekli olduğu belirlendiğinde çocuk bundan haberdar edilmemelidir. Çocuk bu özelliğinden dolayı kardeşleri ve sınıf arkadaşlarıyla kıyaslanmamalı, kıyaslama yapılıyorsa da bu çocuğa yansıtılmamalıdır.
- Çocuğun kardeşi varsa kardeşine davranıldığı gibi ona da öyle davranılmalıdır. Yetenekli olmasından dolayı her işi kendisi yapar gözüyle bakılmamalıdır.
- Çocuğun olası duygusal problemleri için bir uzmanla her zaman diyalog içinde bulunmak gerekir.
- Çocuk üstün yetenekli olsa bile anne-baba olarak çocuğa karşı asla mükemmeliyetçi bir tutum sergilenmemelidir.

ÖĞRETMENLERE ÖNERİLER

- Üstün yetenekli çocuk 'çabuk öğreniyor' düşüncesi ile ikinci plana atılmamalıdır.

- Çocuğun ailesi ile sürekli iletişim halinde olunmalıdır. Çocuğun düzeyine uygun ek ödevler verilmelidir.
- Bu çocuklar yazı yazmayı sevmeyebilir. Dolayısıyla çok fazla yazı yazmayı gerektiren ev ödevleri verilmemeye dikkat edilmelidir.
- Aritmetik becerilerle ilgili problem çözmeyi gerektiren ödevler verilebilir ancak oranının çok iyi ayarlanması gerekmektedir.
- Müfredat programının yanı sıra proje geliştirme gibi yaratıcılık ve zekayı öne çıkarıcı ve geliştirici çalışmalar bütün sınıf düzeyinde yaptırılmalıdır.
- Çocuk, sınıf arkadaşlarından farklı görülmemeli, sorumluluklar her çocuk için geçerli olmalıdır.
- Çocuklar arası kıyaslama ve eleştiri düzeyinde en aza indirilmeye çalışılmalıdır.
- Çocuğa özel bir ilgi gerektiğinde diğer çocuklara belli edilmemelidir.
- 'Sen, bu sınıfın en iyisisin.' diyerek çocuk mükemmeliyetçi olmaya itilmemelidir.